

พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ภูมิศึกษา หจก.สวัสด์ค้าไม้ อำเภอมือง
จังหวัดศรีสะเกษ

Accident Prevention Behaviors of Carpenter of Working in Sawasdeekhamai
Muang District Sisaket Province

รุ่งฤทัย บุญทศ¹ และ อัสฟีญา หะยีดาโอ๊ะ²

Rungruthai Boontos¹ and Asfiya Hayeeda-oh²

^{1,2}คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

^{1,2}Faculty of Public Health Chulermkarnchana University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ภูมิศึกษา หจก.สวัสด์ค้าไม้ อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความรู้ทัศนคติ พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78, 0.92 และ 0.75 ตามลำดับ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติไคสแคว์ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานช่างไม้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีอายุอยู่ระหว่าง 35-44 ปี

มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 50.00 รายได้ 8,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 42.31 ระยะเวลาในการทำงาน 8 ชั่วโมง/วัน ตีเครื่องตีแมลงกอลร้อยละ 76.92 สถานภาพโสด ร้อยละ 40.40 สูบบุหรี่ ร้อยละ 90.38 หน่วยงานมีการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตราย ร้อยละ 84.60 เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 57.70 ได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน ร้อยละ 86.50 มีความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 75.00 92.31 และ 65.38 ตามลำดับ ปัจจัยด้านความรู้และทัศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ช่างไม้, อุบัติเหตุในการทำงาน, พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

Abstract

This descriptive study is preventing accident behaviors of carpenter of working in Sawasdeekhamai, Muang district, Sisaket province. The samples were 52 persons. Tools used to collect data was questionnaires of knowledge, attitudes, prevent accident behaviors at work, the rates of reliability were 0.78, 0.92 and 0.75 respectively. Data were analyzed by descriptive statistics and chi-square statistics. This result showed that all carpenter are male

and high school, age between 35-44 year old and work experience less than 3 year was 50%, income 8,000 baht/month was 42.31%, working time 8 hours/ day and drink alcohol was 76.92%, single status was 40.40%, smoking was 90.38%, agencies are encouraged to use protective equipment was 84.60%, accident at work was 57.70% and receive training on safety in the workplace was 86.50%. Knowledge, attitudes, and behaviors in occupational accident prevention is high level was 75.00, 92.31 and 65.38%, respectively. Knowledge and attitudes factor correlated with the level of prevent accident behaviors at work, with statistical significance at the level of 0.05.

Keywords: Carpenter, Accident at work and Accident prevention

บทนำ

อุตสาหกรรมแปรรูปไม้เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจไทยและสร้างมูลค่าในการส่งออกสูง ในปี พ.ศ. 2559 โดยทั่วไปอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ต้องอาศัยคนงานในทุกกระบวนการผลิต ซึ่งคนงานเหล่านี้ต้องเสี่ยงกับการสัมผัสเสียงดังจากการใช้เครื่องจักรในกระบวนการเลื่อยไม้และลับคมใบเลื่อย อาจส่งผลกระทบต่อสมรรถภาพการได้ยินจนถึงขั้นประสาทหูเสื่อมหรือพิการได้ความสั่นสะเทือนจากเครื่องเจาะ เครื่องตัด ทำให้การไหลเวียนของเลือดไปเลี้ยงปลายนิ้วไม่สะดวก ส่วนด้านเคมี มีการสัมผัสสารตัวทำละลายและฝุ่นละอองจากการไสไม้ ส่งผลทำให้เกิดอาการผื่นแพ้และโรคระบบทางเดินหายใจ ด้านการยศาสตร์มีการบิดหรือเอี้ยวตัว ก้มตัว ยืนหรือนั่งนาน ๆ อาจทำให้เกิดความผิดปกติของกระดูกและกล้ามเนื้อได้ ซึ่งล้วนแต่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดอันตรายจากการประกอบอาชีพได้ทั้งสิ้น (ธิตยา รักศรีศรี, 2559)

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของโรงงาน หจก. สวัสดิ์คำไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำหน่ายและผลิตไม้แปรรูป ลักษณะการทำงานมีการเกี่ยวข้องกับไม้ขนาดใหญ่ การใช้ของมีคมจากใบเลื่อย ค้อน ส่วนเศษไม้ ฝุ่นละอองและความร้อน ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุต่อผู้ปฏิบัติงานได้ เนื่องจากเป็นโรงงานที่ใช้ความเสี่ยงกับเครื่องจักรตลอดเวลา ทำให้เกิดอันตรายกับพนักงานได้ง่าย จากข้อมูลสถิติปีพ.ศ. 2560 เกิดอุบัติเหตุในการทำงาน จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.62 และ พ.ศ. 2561 จำนวนผู้ได้รับเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.46 จะเห็นได้ว่าการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละครั้งก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สินอย่างประมาณค่ามิได้ ดังนั้นการป้องกันหรือลดอุบัติเหตุจึงเป็นเรื่องที่ต้องรีบเร่งและให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งได้นำเอาเทคโนโลยี อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้เพื่อทุ่นแรงและ ประหยัดเวลา (นันทวุธ เพ็งเจริญ, 2557) รวมถึงนายจ้างให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการทำงาน ไม่มากเท่าที่ควร ไม่มีการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยที่เป็นรูปธรรม ไม่มีการให้ความรู้ที่ถูกต้อง ไม่มีการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เพียงพอและเหมาะสม (อรัญ ขวัญปาน และคณะ, 2555)

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ทัศนศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลให้สถานประกอบการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขด้านความปลอดภัยในการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้
2. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

กรอบแนวคิดงานวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ทัศนศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 7 เดือนสิงหาคม ถึงวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ดังภาพกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ทัศนศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

คนงานที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใน หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 60 คน แบ่งเป็นช่างไม้ จำนวน 52 คน และพนักงานทั่วไป จำนวน 8 คน (บุคคลที่ต้องเข้าไปตรวจดูงานในโรงงาน)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งช่างไม้ หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่เกิดอุบัติเหตุในการทำงานสูงกว่าพนักงานทั่วไป โดยเป็นคนงานประจำ สามารถสื่อสารเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 3 เดือน จำนวน 52 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของช่างไม้

ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การสูบบุหรี่ ประสบการณ์ในการทำงาน การสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน การฝึกอบรมด้านความปลอดภัยและระยะเวลาในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิดและแบบปลายปิด จำนวน 11 ข้อ

2.2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม (จุฑามาศ คชโคตร, 2560) โดยปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะแบบสอบถามแบบถูก-ผิด มีข้อคำถามที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 เป็นข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามที่ 2 และ 10 ข้อคำถามเชิงลบจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	เชิงบวก	เชิงลบ
ตอบถูก	1	0
ตอบผิด	0	1

การแปลผลระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ดังนี้

มากกว่าร้อยละ 80	หมายถึง	มีความรู้ในระดับสูง
ระหว่างร้อยละ 60-80	หมายถึง	มีความรู้ในระดับปานกลาง
น้อยกว่าร้อยละ 60	หมายถึง	มีความรู้ในระดับต่ำ

2.3 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม (จุฑามาศ ศุภโคตร, 2560) โดยปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของแบบสอบถามมีคำตอบให้เลือกโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert-type scale) ซึ่งมี 5 ระดับ มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด มีข้อความที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12 ข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามที่ 3, 8 และ 9 ข้อคำถามเชิงลบ จำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ ผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน ดังนี้

	ทางบวก	ทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ช่วงชั้นของระดับคะแนนที่ระดับ 1.33 ใช้เป็นเกณฑ์ในการบ่งชี้ทัศนคติใช้เกณฑ์การจัดระดับคะแนน แบ่งเป็น 3ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ทัศนคติความปลอดภัยในการทำงานระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ทัศนคติความปลอดภัยในการทำงานระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ทัศนคติความปลอดภัยในการทำงานระดับต่ำ

2.4 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม (จุฑามาศ ศุภโคตร, 2560) โดยปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของแบบสอบถามมีคำตอบให้เลือกโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert-type scale) ซึ่งมี 5 ระดับ มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ข้อคำถามที่ 1, 2, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15 เป็นข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามที่ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16 เป็นข้อคำถามเชิงลบ จำนวนทั้งสิ้น 17 ข้อ ดังนี้

	ทางบวก	ทางลบ
ปฏิบัติทุกครั้ง	5	1
ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง	4	2
ปฏิบัติบางครั้ง	3	3
ไม่ค่อยได้ปฏิบัติ	2	4
ไม่ได้ปฏิบัติเลย	1	5

ช่วงชั้นของระดับคะแนนที่ระดับ 1.33 ใช้เป็นเกณฑ์ในการบ่งชี้ทัศนคติใช้เกณฑ์การจัดระดับคะแนน แบ่งเป็น 3ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานระดับต่ำ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content validity)

นำเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปหาความตรงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเหมาะสมของเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาจากนั้น นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามและวัดเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่วัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ (Index of congruence)

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.1.1 เกณฑ์การประเมิน

3.1.1.1 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

3.1.1.2 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.05 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

3.1.2 ผลการประเมิน

จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือพบว่า เครื่องมือฉบับนี้มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรงและสามารถใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยได้

3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

การตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขภาษาและตรวจสอบความตรงของเนื้อหา แล้วนำไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ช่างไม้ โรงค้าไม้สงวนไทย อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (พิชน อภิสมมาตรโยธิน, 2557) เครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งต้องมีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป

3.2.1 ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้เท่ากับ 0.78

3.2.2 ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้เท่ากับ 0.82

3.2.3 ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้เท่ากับ 0.75

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยการชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างกรอกใบยินยอมการยืนยันตนให้ทำแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

5.1 การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

5.2 การลงรหัส นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่ได้อำหนดรหัสไว้ล่วงหน้าสำหรับแบบสอบถามที่เป็นปลายปิด

5.3 การประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้วได้นำมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผลข้อมูล ซึ่งใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของช่างไม้ กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน ตามตารางดังต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ (ปี)		
25-34 ปี	17.00	32.70
35-44 ปี	26.00	50.00
มากกว่า 44	9.00	17.30
ค่าเฉลี่ย±(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	36.79±(6.35)	
ค่าพิสัย (ค่าต่ำสุด:ค่าสูงสุด)	22(25:47)	
3. รายได้ (บาทต่อเดือน)		

7,000	19.00	36.54
8,000	22.00	42.31
9,000	11.00	21.15
ค่าเฉลี่ย±(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) 8,086.54±(691.13)		
ค่าพิสัย (ค่าต่ำสุด:ค่าสูงสุด) 2,000(7,000:9,000)		
3. ประสบการณ์การทำงาน (ปี)		
น้อยกว่า 3 ปี	26.00	50.00
3-5 ปี	16.00	30.77
มากกว่า 5 ปี	10.00	19.23
ค่าเฉลี่ย±(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) 2.87±(1.19)		
ค่าพิสัย (ค่าต่ำสุด:ค่าสูงสุด) 5(1:6)		
4. ระยะเวลาในการทำงาน (ชั่วโมง/วัน)		
7	12.00	23.08
8	40.00	76.92
ค่าเฉลี่ย±(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) 7.29±(0.46)		
ค่าพิสัย (ค่าต่ำสุด:ค่าสูงสุด) 1(7:8)		
5. ระยะเวลาในการทำงาน (ชั่วโมง/วัน)		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	52.00	100.00
6.สถานภาพ		
โสด	21.00	40.40
สมรส	18.00	34.60
หย่าร้าง	7.00	13.50
หม้าย	6.00	11.50
7. การสนับสนุนให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย		
ไม่มี	8.00	15.40
มี	44.00	84.60
8. การได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน		
ไม่เคย	20.00	42.30
เคย	32.00	57.70
สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ (n=32) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โดนของมีคมจากใบเลื่อย	15.00	46.88
เศษฝุ่นจากไม้กระเด็นเข้าตา	15.00	46.88

เหยียบตะปู	11.00	34.38
9. การได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน		
ไม่เคย	7.00	13.50
เคย	45.00	86.50
หัวข้อการฝึกอบรมฯ (n=45) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	35.00	77.78
การทำงานกับเครื่องจักรและอุปกรณ์	29.00	64.44

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของช่างไม้กรรมศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อ.าเภอเมือง จังหวัด ศรีสะเกษ จำนวน 52 คน พบว่า ช่างไม้ทั้งหมดเป็นเพศชายและจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.อายุอยู่ระหว่าง 35-44 ปี ร้อยละ 50.00 รายได้ 8,000 บาท/ เดือนร้อยละ 42.31 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 50.00 ระยะเวลาในการทำงาน 8 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 76.92 และ 7 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 23.08 สถานภาพโสด ร้อยละ 40.40 หน่วยงานมีการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายร้อยละ 84.60 ส่วนใหญ่ เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 57.70 สาเหตุจากของมีคม เศษฝุ่น กระเด็นเข้าตา ร้อยละ 46.88 เหยียบตะปู ร้อยละ 34.38 และไม่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงานร้อยละ 42.30 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานร้อยละ 86.50 หัวข้อการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลร้อยละ 77.78 การทำงานกับเครื่องจักรและอุปกรณ์ร้อยละ 64.44 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ในการทำงาน ร้อยละ 13.50 ตามลำดับ

2. ความรู้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

ตารางที่ 2 ความรู้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

รายละเอียด	ความรู้		แปลผล
	จำนวน (ร้อยละ)		
	ถูก	ผิด	
1. การฝึกปฏิบัติงานในขณะที่ร่างกายเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ	49(94.23)	3(5.77)	สูง
2. การแต่งกายไม่เหมาะสม ไม่ใช่สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ*	11(21.15)	41(78.85)	ต่ำ

3. เครื่องจักรกล เครื่องมือ อุปกรณ์ ชำรุดบกพร่อง ขาดการซ่อมแซมหรือ บำรุง รักษาอย่างเหมาะสม เป็น สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยในการ ทำงาน	46(88.46)	6(11.54)	สูง
4. การหยอกล้อกันระหว่างทำงาน เป็นการกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe acts)	52(100.00)	0	สูง
5. การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เหมาะ กับงานเช่น การใช้ขวดแก้ว ตอกตะปู แทนการใช้ค้อนเป็นสาเหตุให้เกิด อุบัติเหตุจากการทำงาน	50(96.15)	2(3.85)	สูง
6. การทำงานไม่ถูกวิธีไม่ถูกขั้นตอน ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ	47(90.38)	5(9.62)	สูง
7. การทำงานโดยไม่ใช้อุปกรณ์ ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเสี่ยง ให้ เกิดการได้รับอันตรายจากการทำงาน เช่น เศษไม้และฝุ่นละออง	52(100.00)	0	สูง
8. ไม่ควรปฏิบัติงานโดยขาดสมาธิ หรือทำงานโดยที่ร่างกายและจิตใจไม่ พร้อม เช่น ไม่สบาย เมื่อดำรง มีปัญ หาครอบครัว ทะเลาะกับแฟน เป็น ต้น	49(94.23)	3(5.77)	สูง
9. ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยใน การจัดเก็บวัสดุสิ่งของหรืออุปกรณ์ เครื่องมืออาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ ได้ 45(86.54) 7(13.46) สูง	45(86.54)	7(13.46)	สูง

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้
กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน พบว่า ช่างไม้ส่วนใหญ่มีความรู้การ
ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำ งานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 75.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไป
หาน้อย ได้แก่ การหยอกล้อกันระหว่างทำงานเป็นการกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe acts) และการทำงาน

โดยไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเสี่ยงให้เกิดการ ได้รับอันตรายจากการทำงาน ร้อยละ 100.00 การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับงานเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 96.15 ไม่ควรปฏิบัติงานโดยขาดสมาธิหรือร่างกายและจิตใจไม่พร้อม เจ็บป่วย หรือบาดเจ็บ อาจเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 94.23 การทำงานไม่ถูกวิธีขั้นตอนก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ปลอดภัยเสี่ยงให้เกิดอุบัติเหตุในสถานที่ทำงาน ร้อยละ 90.38 เครื่องจักรกล เครื่องมือ อุปกรณ์ชำรุดบกพร่องเป็นสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยในการทำงาน ร้อยละ 88.46 ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดเก็บวัสดุสิ่งของอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นขณะปฏิบัติงาน ร้อยละ 86.54 รองลงมาคือ ระดับต่ำ ร้อยละ 17.70 คือการแต่งกายไม่เหมาะสม ไม่ใช่สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 78.85 และการตรวจสอบระบบอุปกรณ์ไฟฟ้าให้พร้อมใช้งานไม่จำเป็นต้องปฏิบัติทุกครั้งก่อนปฏิบัติงาน ร้อยละ 73.08 และระดับปานกลาง ร้อยละ 25.00 คือมาตรฐานแสงสว่างบริเวณงานเลี้ยว ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่างเท่ากับ 200 (ลักซ์) ร้อยละ 76.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระดับความรู้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ (n=52)

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (มากกว่า 80 %)	39.00	75.00
ระดับปานกลาง (อยู่ระหว่าง 60-80 %)	4.00	7.70
ระดับต่ำ (น้อยกว่า 60%)	9.00	17.30

3. ทศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ รายข้อ

ตารางที่ 4 ทศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ รายข้อ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทำงานผิดประเภท เป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุในการทำงาน	4.5	0.46	สูง
2. ก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้งการตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องอุปกรณ์ในการทำงาน เพื่อลดความเสี่ยงของอุบัติเหตุใด	4.23	0.33	สูง
3. เครื่องจักรที่มีสภาพชำรุด แต่ใช้งาน ไม่ต้องแจ้งหัวหน้างาน	2.65	0.49	ปานกลาง

4. การวางเครื่องมือในที่ปฏิบัติงานเสี่ยงทำให้เกิดการหกล้ม	4.42	0.44	สูง
5. การไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ ทำให้การเกิดอุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้น	4.65	0.24	สูง
6. การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล (ถุงมือ หมวกนิรภัย รองเท้านิรภัย) เพิ่มความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น	4.87	0.33	สูง
7. การพักผ่อนที่ไม่เพียงพออาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการทำงาน	4.54	0.44	สูง
8. ในขณะที่ปฏิบัติงาน สามารถหยอกล้อเล่นกันกับเพื่อนร่วมงานได้	4.37	0.56	สูง
9. เสียงของเครื่องจักรในที่ทำงาน เช่น การเลื่อยไม้การเคาะไม้ไม่เป็นอันตรายต่อระบบการได้ยิน*	4.08	0.48	สูง
10. ผู้คนละอองอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ	3.88	0.73	สูง
11. มาตรฐานแสงสว่างบริเวณปฏิบัติงาน ควรมีค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่างที่เหมาะสม เพื่อให้แสงสว่างการทำงานได้เหมาะสม	4.12	0.74	สูง
12. การแต่งกายไม่รัดกุมในขณะที่ปฏิบัติงาน เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุในการทำงานได้	4.67	0.67	สูง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทัศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ทัศนศึกษา หจก.สวัสด์ค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน พบว่า ช่างไม้ส่วนใหญ่มีทัศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 5 ระดับทัศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ (n=52)

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00)	48.00	92.31
ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66)	4.00	7.67

4. ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของช่างไม้

ตารางที่ 6 ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของช่างไม้

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00)	34.00	65.38
ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66)	11.00	21.16
ระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33)	7.00	13.46

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ พฤติกรรม การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้กรณศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความรู้ ทักษะ พฤติกรรมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78, 0.92 และ 0.75 ตามลำดับ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และการหาค่าความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ (χ^2) สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ ข้อมูลส่วนบุคคลของช่างไม้ ข้อมูลส่วนบุคคลของช่างไม้กรณศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ จนวน 52 คน พบว่า ช่างไม้ทั้งหมดเป็นเพศชาย และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีอายุอยู่ระหว่าง 35-44 ปี ร้อยละ 50.00 (อายุเฉลี่ย 36.79 ± 6.35 ปี น้อยที่สุด 25 ปี และมากที่สุด 47 ปี) รายได้ 8,000 บาท/เดือน ร้อยละ 42.31 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 50.00 ระยะเวลาในการทำงาน 8 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 76.92 สถานภาพโสด ร้อยละ 40.40 หน่วยงานมีการสนับสนุนให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายร้อยละ 84.60 เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 57.70 สาเหตุจากของมีคม และเศษฝุ่นกระเด็นเข้าตา ร้อยละ 46.88 เหยียบตะปู ร้อยละ 34.38 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน ร้อยละ 86.50 ในหัวข้อการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลร้อยละ 77.78 การทำงานกับเครื่องจักรและอุปกรณ์ร้อยละ 64.44 ตามลำดับ ความรู้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ความรู้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้กรณศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน พบว่า ช่างไม้ส่วนใหญ่มีความรู้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ในการทำงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ ระดับต่ำ ร้อยละ 17.30 คือ การแต่งกายไม่เหมาะสม ไม่ใช่สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุร้อยละ 78.85 การตรวจสอบระบบอุปกรณ์ไฟฟ้าให้พร้อมใช้งาน ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติทุกครั้งก่อนปฏิบัติงาน ร้อยละ 73.08 และระดับปานกลาง ร้อยละ 7.70 ตามลำดับ ทักษะการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ทักษะการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คนพบว่า ช่างไม้ส่วนใหญ่มีทัศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 92.31 และระดับปานกลาง ร้อยละ 7.69 มีความคิดเห็นไม่แน่ใจคือ เครื่องจักรที่มีสภาพชำรุด แต่ใช้งานได้ไม่จำเป็นต้องแจ้งหัวหน้างาน ร้อยละ 46.15 เสียงของเครื่องจักรในที่ทำงานไม่เป็นอันตรายต่อระบบการได้ยิน ร้อยละ 46.15 และขณะปฏิบัติงานสามารถหยอกล้อเล่นกัน เพื่อนร่วมงานได้ร้อยละ 50.00 ตามลำดับ พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 52 คน พบว่า ช่างไม้ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 65.38 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 21.16 และระดับน้อย ร้อยละ 13.46 พฤติกรรมปฏิบัติบ่อยครั้ง ได้แก่ ได้รับเสียงดังจากเครื่องจักรจากการทำงาน ร้อยละ 51.92 ทำงานด้วยท่าทางที่เหมาะสมไม่ก้มหรือเอี้ยวตัวเกินไป ร้อยละ 71.15 พบสิ่งผิดปกติของเครื่องมือเครื่องจักรมีการแก้ไขร้อยละ 53.84 สุกหรือนขณะปฏิบัติงานและปฏิบัติงานในบริเวณที่มีเศษตะปู ไม้ ใบมีด ร้อยละ 48.08 ตามลำดับ 5.1.5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ระยะเวลาในการทำงาน ระดับการศึกษา สถานภาพ การสนับสนุนให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย การได้รับอุบัติเหตุในการทำงาน และการได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับระดับ พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ส่วนปัจจัยด้านความรู้และทัศนคติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ กรณีศึกษา หจก.สวัสดีค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยดังกล่าวมาวิเคราะห์และเสนอแนวทางป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้ ดังนี้

1.1สถานประกอบการควรมีแนวทางป้องกันเสียงดังในที่ทำงาน เช่น จัดทำโครงการอนุรักษ์การได้ยิน ทำที่ครอบเสียงเครื่องจักรและซ่อมบำรุงเครื่องจักรอยู่เสมอ

1.2สถานประกอบการควรมีการจัดกิจกรรม 5R เพื่อตรวจสอบเครื่องมือและอุปกรณ์ก่อนที่จะทำงาน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงาน

1.3สถานประกอบการอบรมเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน อาทิ เมื่อพบสิ่งผิดปกติของเครื่องมือ เครื่องจักรไม่ควรแก้ไขด้วยตัวเองควรแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าทำการดูแลไม่ควรสับหรือในขณะปฏิบัติงานและจัดสถานที่ทำงานให้มีความเรียบร้อย ไม่มีเศษตะปู ไม้ ใบมีด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1.1 ควรศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของช่างไม้
- 1.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของช่างไม้

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญประภา กล่อมแสง อรรถนพ โพธิสุข และจตุพล ยงศร. (2557-2558, สิงหาคม-มกราคม). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 9(1): 11-25.
- ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคณะ. (2556). คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข. นครปฐม: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส.
- จุฑามาศ คชโคตร. ปัจจัยทำนายพฤติกรรมป้องกันโรคหลอดเลือดหัวใจของกำลังพลกองทัพบก. [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/CUNS/article/view/103420>. เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2563/2560
- พิษณุ อภิสมาจารโยธิน. (2557, 12 ธันวาคม). รูปแบบการใช้การแพทย์แบบผสมผสานของผู้ป่วยโรคระบบกล้ามเนื้อและโครงร่างในจังหวัดนครปฐม. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย*, 34(4): 171-189.
- วันเพ็ญ ทรงคำ ขวพพวรรณ จันทรประสิทธิ์ และธานี แก้วธรรมานุกุล. (2557, 29 ธันวาคม). ปัจจัยอันตรายในการทำงานและภาวะสุขภาพของคณานผลิตเครื่องปั้นดินเผา. *วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ*, 7(26): 6-16.
- ณัฏฐุส เพ็งเจริญ. การก่อสร้างเป็นการปฏิบัติงานวิชาชีพแขนงหนึ่ง. [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.musisaket.go.th>. เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2562/2557
- นิสรา สังฆะศรี. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของคณานทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ตำบลโนนก่อ อำเภอสีรีนคร จังหวัดอุบลราชธานี. [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://jrihs.ratchathani.ac.th>. เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562/2560
- อรัญ ขวัญปาน และชนะกานต์ พงศาสนองกุล. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยจากการทำงานในงานหัตถกรรม จังหวัดสมุทรสงคราม. [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ssruir.ssru.ac.th>. เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2562/2555